Laiškas Valerijai Čiurlionytei, [1916-06-29], [iš Petrogrado – į Maskvą].

Vidunaktis... Už lango lietus liūdną

Vidunaktis… Už lango lietus liūdną sutartinę griaudena. Rudeninė ūkana nuklostė visą šalį ir akys smenga šešėlių tirštumoj… Dūšia išsiilgusi, išsiilgusi… Ieško atbalsio, ieško žvilgesio, ieško palaiminimo. Be galo klaiku juk visą gyvenimą kartoti senas nesąmones, slankioti pašaliais be jokio tikslo ir prasmės ir pavijus menką šešėlį girties, kad pažinau vidunakčio tiesą… Be galo klaiku juk rymoti prie lango ištisą naktį, klausyties lietaus dūzgenimo ir skaitliuoti, ar daugel lašelių ant žemės nukris… Vidunaktis. Tamsu taip. Bet jei man šiandie dar pasisektų dūšią apgauti ir aš insivaizdinčiau, kad tai dienovidis ir kad visos aimanos mirti turi. O rytoj ar neturės tęstis ta pati kvaila operacija, ir kas užtikrįs, kad kitą vidunaktį irgi pasiseks dūšią apgauti?..

Pasaulis visas turi būt išteisintas, kad būt galima gyventi, gyventi. O kad pateisinti pasaulį, turiu kas valandą sau meluoti…

Jau daugel dienų kaip nuo tavęs jokios žinutės. Nutilo manoji Vakaro Viešnia… Veltui visą dieną prasibastęs skubu namo — bene rasiu laukto pasiuntinio, bene gausiu atsigerti gyvybės sulčių iš gyvo šaltinio.

Taip senai aš begirdėjau gyvą nuoširdų žodį ir taip džiaugiuos, kai išgirstu dūšios balsą.

Šiandie šventas Petras. Aš toli už miesto, sėdžiu Marėse ant uolos.

Iš visų pusių vanduo. Bangutės ateina ataskuba iš toli, toli, pribėgę prie mano uolos, pabučiuoja ją ir sudūžta, sukniūž[t]a in tūkstančius mažučių tviskučių. Už jų eina didelis didelis volas, ir tasai mano uolą bučiuoja, bet tik rūstus toks, įniršęs, ir tasai pasiberia krikštolais ir mano veidą rasa nukloja… Kiek tai volų jau sudužo in manąją uolą, o aš sėdžiu vis viršuj bangų, ir bangos ateina, ir nusilenkia po mano kojų…

Keistos tos bangos… Rodos, sudužo, sukrito ir vėlei renkas, ir vėlei ritas, ir vėlei glamžo granitą. Praeis kiek amžių ir kietasai granitas nuo švelnučių pabučiavimų sudils… Praeis kiek amžių, ir žmogaus dūšia, uoliai gynusi žinynus nuo vėtros, sukniubs po kryžiumi, ir nauji volai atplaukę užlies ją ir sulygįs su paviršiumi. Baisu daros tųjų vilnių, kad jos tokios negailestingos. Baisu daros ir buities, kad ji — vien tik kaip vilnys…

Sėdžiu marėse ant uolos, o vilnys griaužia ją iš po manęs… Dar toli valanda jos žlugimo, bet juk ateis ji… Tat dabar kelkime puotą ant prabočių kaulų…

Vėjas didesnis pakilo. Plaukus sudraikė, šerkšmenoms išpuošė.

Intempiu klausą… Toli laisvusai narūnas teklykia… Ir dūšiai taip ilgu… Kodel gi Sesulė taip toli ir vilnys jos veido nebučiuoja?..

Ką reiškia tie begaliniai plotai ir marių išlaisva, jei dūšia išsiilgusi, jei dūšia sapno laukia kaip nužengimo?..

Sesule… Ar girdi, kaip aš su bangomis, su vėjužiu skubu in tave ir kaip apsapnyj tavo atėjimo laukiu?..

Aplink mane tik marės, ir jokio žmogaus, jokios sielos…

Tat nors Sesulė tegu mano išsiilgimą išgirsta…

Bolytis

'Bučiuok Danutę [1].'

KOMENTARAI

[1] Danutė Čiurlionytė.